

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama Teated.

Ilmub üks kord kuus Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama väljaandel.
Toimetuse aadress : Tallinn, Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaam, U. Sadama 2.
Telef. 300-93 ja 300-92.

Nr. 2

13. veebruaril 1936. a.

Nr. 2

Kõigile Kontrolljaamas registreeritud piimatalitustele.

Võiturgude otstarbekohane varustamine nõuab teadlikku ja plaanikindlat tegevust. Selleks peab Eestist väljaveetav või mahutamisturgude erinõuete kohaselt valmistatud olema ja järjekindlalt sissetöötatavatel turgudel ühtlastes kogustes esinema, sest vastasel korral ei ole meie või suuteline tarvitajaskonna nõudeid rahuldama. Nimetatud asjaolusid silmas pidades, peame suutelised olema tarvilitest kogustes nõuetava kvaliteediga soolatud ja soolamata võid valmistama, olenedes sellest, missuguseid nõudmisi meie võikaubandusele esitavad meie või ostjad.

Möödunud 1935. a. mahutati meie poolt väljaveetud võist:

Londoni turule	31.265	tünni ehk	14,7%
Põhja-Inglise turule	86.473	„ „	40,6%
Saksa turule	87.631	„ „	41,1%
Muudele turgudele	7.550	„ „	3,6%

Kokku 212.919 tünni ehk 100%

Toodud andmetest selgub, et meie või väljaveedu tema suures enamuses toimub Saksa- ja Põhja-Inglismaale, leides mahutamist nimetatud turgudel peaaegu võrdsetes kogustes, mille juures nimetatud turgude varustamine toimub järjekindlusega, ilma vahet pidamata aasta läbi. Teised turud on juhuslikud, palju vähema ulatusega, ning varustatakse meie poolt aegadel, kus väljaveoks esitatavad võikogused ei leia mahutamist järjekindlalt sissetöötatud turgudel.

Ülaltoodust järgneb, et meie piimatööstused, kui rahvamajanduslikud ettevõtted, olles oma tegevuses toetatud ja soodustatud Vabariigi Valitsuse poolt maksmapandud abinõudega, on kohustatud tegema kõik, mis nende võimuses, et valmistada võid, mis kvaliteedilt oleks suuteline rahuldama Põhja-Inglise, Saksamaa ning ühtlasi ka muude võiturgude nõudeid. Silmas pidades turunõudeid ja nende varustamise ulatust, peab jääma ära juhusliku omadustega ja iseloomuga või valmistamine. Asemele peab astuma järjekindel ja teadlik tellimiste täpne täitmine piimatalituste poolt. Käesoleval ajal ei ole mõeldav valmistada võid, mis poleks määratud kindlale turule ning mille kvaliteedi omadused pole kohaldatud võiturgude erinõuetele ja olenevad valmistaja põhjendamata ja pahatihti ebateadlikust tahtest.

Rahvusvahelistel võiturgudel, kus esineb ka meie või, on määravaks teguriks tarvitajaskonna nõudmine, millisele nõudmisele peab kohandatama meie piimatalituste poolt valmistatud või kvaliteet, kuna nende nõudmistele täitmisest oleneb meie piimatööstuse edurikas tulevik.

Arvesse võttes võiturgude otstarbekohase varustamise vajadust ja toodud põhjendusi, on kõik meie kodumaal töötavad Kontrolljaamas registreeritud piimatalitused jagatud kolme võivalmistusrühma, meie või mahutamisturgude ulatust ja erinõudeid või kvaliteedi suhtes aluseks võttes. Nõnda on kõikidele piimatalitustele, vastavalt turgude erinõuetele või kvaliteedi suhtes ja turgude varustamise ulatusele, ülesandeks tehtud valmistada piimatalituse toodangu ulatuses kindlatüübilist võid, mille valmistamisest piimatalitusel tuleb järjekindlalt ja vankumatult kinni pidada, seni kui temale ei ole uut ülesannet tehtud mõne teise võitüübi valmistamiseks. Nõnda on piimatalituste tegevus võivalmistamise alal suunatud sihikindlale tellimiste täitmisele.

Kõik Kontrolljaamas registreeritud piimatalitused on kohustatud valmistama püsivalt laitmata kvaliteediga, tiheda konsistentsiga piimahaape puhaskultuuriga hapendatud koorest valmistatud aroomirikast võid.

I ja II rühma kuuluvad kõik need piimatalitused, kellele ülesandeks tehtud oma toodangu ulatuses valmistada ainult hääd soolatud võid, seega võid, milles paras soolamaitse on selgesti tunda, sisaldades umbes 1½% täiesti sulanud soola. Soolamisega peavad I ja II rühma kuuluvad piimatalitused võis esile kutsuma paraja soolamaitse ja soolamist jätkama alati ühtlaselt ning järjekindlalt. Nõrgalt soolatud, samuti ka ülesoolatud või valmistamine loetakse nende piimatalituste tegevusele suureks paheks ja puuduseks, mis aset ei tohi leida. Seega peavad I ja II rühma kuuluvad piimatalitused valmistama ühte moodi soolatud võid.

I rühma kuuluvad piimatalitused on määratud valmistama võid, millega varustamisele tuleb Manchesteri võiturg Inglismaal. Manchesteri võituru nõuete kohaselt peavad I rühma kuuluvad piimatalitused valmistama hästi soolatud võid, mis on võimalikult valge, värvilt rasva-

sarnasele värvitoonile sarnanev või, Hanseni värvitoonide skaala järgi nr. 00-st veelgi valgem. Seda muidugi aastaagadel, millal loomulik värvimata või värvitoon seda võimaldab. Neid nõudeid silmas pidades, tuleb I rühma kuuluvatel piimatalitustel valmistada värvimata võid. Kõige vähemal määral võib värvi lisada ainult siis, kui valmistatud või värvitoon omab ebaloomuliku halli värvitooni, kuid värvimisega ei või või värvitooni kollaseks muuta. Või värvitoon peab jääma valgeks ja olema Hanseni skaala järgi siiski alla nr. 00. Manchesteri turu nõuete kohaselt soolatud valget võid valmistama, seega I rühma on määratud kõik alljärgnevad piimatalitused kogu toodangu ulatuses:

Vastseliina	Üue-Antsla	Kivi-Vigala	Voltveti
Helme	Lätkalo-Lalsi	Kihme	Leedimäe
Kodijärve	Imavere	Loodi	Vidriku
Kullamaa	Albu	Laeva	Kõo-Arusaare
Vana-Kuuste	Lustivere	Leevaku	Kaarepere
Lelle-Lokuta	Järva-Jaani	Kaiu	Laiuse
Kärstna	Äksi	Varbevere	Harju-Kõmmu
Väimela	Kasari	Emumäe	Lihula
Tarvastu-Mõnnaste	Põima	Koonga	Einmanni
Karula	Laekvere	Aravete	Tammiku
Restu	Kärgula	Simuna	Kabala-Kurla
Otepää	Päinurme	Tori-Jõesuu	Sindi
Räpina-Võhandu	Are	Tori-Selja	Ambla
Kiiu	Kadrina	Tõhela	Abja-Paluoja
Vaimastvere	Vändra-Massu	Õisu	Kaisma
Ruskavere	Võhma	Suurejõe	Jõgeva
Varbola	Laatre	Alliku	Elva
Lääne-Nigula	Pajusi-Paala	Kose	Märjamaa
Palamuse	Puurmanni	Kehtna	Järvakandi
Kamali	Koeru	Kahala	

II rühma kuuluvad kõik need piimatalitused, kes on määratud valmistama soolatud võid, mis mahutamisele tuleb muudel turgudel peale Manchesteri turu, kuid kus turgude varustamine soolatud võiga on möödapääsemata vajaduseks. II rühma kuuluvad piimatalitused on kohustatud valmistama hästisoolatud võid, mille värvitoon aasta läbi peab ühtuma suvise rohuvõi värvitooniga, seega vastama Hanseni värvitoonide skaala järgi nr. 0—1. Või värvimist ja soolamist tuleb teostada järjekindlusega, et või omaks aasta läbi ühtlase värvitooni ja ühtlase, selgelt esiletuleva soolase või maitse, sest kõikumised nendel aladel on ebasoovitavad. Erandid nimetatud nõudmistest on lubatavad ainult Kontrolljaama erinõuete ja eksportööride eritellimiste puhul. II rühma, s. o. muude turgude, peale Manchesteri turu, nõuete kohaselt kollaseks värvitud soolast võid valmistama on määratud kõik alljärgnevad piimatalitused kogu nende toodangu ulatuses:

Pöögli	Sänna	Rasina	Rutikvere
Porkuni	Lindora	Harju-Kabala	Härjanurme
Viru-Nigula	Viitina	Vahastu	Räpina-Linte
Penuja	Piirsalu	Kõo-Venevere	Kõlleste-Kioma
Vara	Torgu	Linnamäe	Suigu-Tammiste
Jäärja	Alu-Sikeldi	Kolga-Jaani	Emmaste
Väätsa	Mihkli	Anna	Särghaua

Valjala	Karja	Pöide	Saadjärve
Polli-Peraküla	Jändja	Taali-Niidaste	Valgu
Talli II	Pala	Tudulinna	Pärnu erap.
Luutsniku	Talli	Loo	Oonurme
Viru-Jakobi	Kamari	Alatskivi	Paadremaa
Kantküla	Torma-Visusi	Elistvere	Abja-Sarja
Saare	Mõniste	Kokora	Massu
Ahja	Vahenurme	Puhja	Vaabina
Sõmerpalu	Võime	Lahavere	
Tapiku	Saapaküla	Piknurme	

III rühma kuuluvad kõik need piimatallused, kes on kohustatud valmistama soolamata ehk magedat võid, mille värvitoon aasta läbi peab ühtuma suvise rohuvõi värvitooniga, Hanseni värvitoonide skaala järgi nr. 0—1.

Soolamata võid valmistama, seega III rühma on määratud kõik alljärgnevad piimatallused nende toodangu ulatuses:

Viljandi	Salla-Tammiku	Mustla	Ollepa
Oiu	Kungla	Parila	Seli
Umbusi	Tõstamaa	Noorits-Metsküla	Mäetaguse
P. K. Estonia	Tahkuranna	Kildu	Kuremaa
Taebla	Audru-Lindi	Räägo	Uue-Kariste
Suure-Jaani	Häädemeeste	Kaagjärve	Krabi
Sinejärve	Kärevere	Kalmetu	Misso
Mäksa	Kablaküla	Mustjala	Leebiku
Raasiku	Kadjaste	Põltsamaa	Udeva
Rüsa	Villevere	Vihula	Kadila
Rakvere	Aakre	Väike-Maarja	Kanepi
Koiola	Nõo	Tarvastu	Uusna
Veriora	Adavere	Kaavere	Ardu
Sinalepa	Vastemõisa	Vaida	Taanme
Puiatu	Pärnu üpt.	Vana-Vändra	Varbla
Soojamaa	Alavere	Sikana	Pikevere
Jõgeveste	Tartu	Kaarli	Pärnu-Jakobi
Kunda	Meremäe	Anija	Nurmekunda
Voldi	Vändra-Vihtra	Kloostri	Koigi
Rõuge	Laadjala	Hageri	Vägeva
Tõlluste	Varangu	Kahkva	Mädara
Ulvi	Sõrve	Muhu	Vaivara
Nissi	Maasi	Lõpe	Surju
Vändra-Rahnoja	Sipa	Kädva	Nadalama
Salme	Agapää	Võlla-Kihlepa	Uulu
Aruküla	Laiksaare	Meeksi	Pajusi-Kalana
Avinurme	Reigi	Nõva	Kastna
Lugi	Pilistvere	Lüganuse	Kuigatsi
Pihlta	Maarja-Magda-	Kiviloo	Ääsmäe
Aesoo-Hakkaja	leena	Kikkaoja	Vaimastvere „Koit“
Rapla	Esna	Lõõla-Vissuvere	Kohala
Ida-Alutaguse	Mäo-Mäeküla	Uue-Võidu	Lättru-Martna
Iisaku	Kääpa	Annamõisa	Türi
Rõngu	Tammistu-	Aidu	Suure-Kõpu
Võhma-Vanamõisa	Luunja	Kolu	Jõhvi
Sürgavere	Olustvere-Tääksi	Mõisamaa	Kolga
Rannu	Kabli	Tori-Ore	Lelle-Hiiekõnnu
Vastse-Kuuste	Ranna-Kadrina	Tartu-Roela	
Laius-Tähkvere	Kavastu	Velise	

Piimasaaduste rahvusvaheline kaubandus, ühes sellega piimasaaduste valmistamine, toimub pingutatud võistluse vahekorras maade ja rahvaste vahel. Et ette jõuda piimasaaduste paremaks turustamiseks, tuleb püüda rahuldada tarvitajaskonna nõudeid piimasaaduste kvaliteedi tõstmisega. Meie Eesti piimatalituste kindla ülesande käättenäitamine vastava võitüübi valmistamiseks taotleb sihti, et kõik piimatalitused, teades oma ülesannet ja kohustusi võivalmistamise alal, võtaks neid ülesandeid kõige tõsisemalt, neisse täiel määral süvenedes ja neid häatahtlikult ellu viies, sest seda nõuavad meie võikaubanduse huvid ja piimatööstuse edurikas tulevik, mis meid kohustab tegema kõik, et mitte rahvusvahelistel võistlustel alla jääda vaid esirinnas sammuda.

Kõigiti hää või valmistamine ja tema omaduste püsiv alalhoidmine muude abinõude hulgas eeldab küllaldast jää ja madala temperatuuri kasutamist või valmistamisel ja alalhoidmisel. Seda arvesse võttes, tuleb kõigi abinõudega hoolitseda selle eest, et kõik piimatalitused oleksid küllaldaselt ja ohtralt varustatud piimatööstuse otstarbeks tarvisminevate jäätagavaradega, ilma milleta pole mõeldav hästikorrastatud piimatööstusline tegevus. Ühtlasi tuleb seda teha ka piimatootjate majapidamistes.

Piimasaaduste väljaveo kontrolli teostamisel on viimasel ajal ilmsiks tulnud, et mõned piimatalitused valmistavad võid liiga nõrgalt pastöriseeritud koorest, mille tagajärjel nende poolt valmistatud või on väljaveoks keelatud. Koore nõrk pastöriseerimine on piimasaaduste väljaveo kontrolli teostamise määruse täielik rikkumine, või kvaliteedi allaviimine, tema kestvuse hävitamine, on seega väga suur pahe ja isegi kuritegu meie piimatööstuse ja võikaubanduse suhtes.

Kõik piimatalituste vastutavad tegelased, iseäranis meierid, on maksvate seaduste nõuete kohaselt selle eest isegi kriminaalkorras vastutavad, et meie väljaveovõi oleks valmistatud vähemalt 85°C juures pastöriseeritud koorest. Seda piimatalituste tegelastele meelde tuletades, palun kõige suuremat hoolt kanda, et võitagemiseks tarvitata koor oleks vähemalt 85°C pastöriseeritud. Kõige tõsisemalt tuleb hoolitseda selle eest, et kõik piimaga kokkupuutuvad masinate osad, piima- ja koorenõud oleksid hästi ja korralikult tinutatud.

Lõpuks juhin piimatalituste tähelepanu sellele, et aastaaruanne tuleb Kontrolljaamale esitada ühes koorejaamade aruannetega — kahes eksemplaris. Peale selle tulevad aruanded Kontrolljaamale ärasaata kohe esimesel võimalusel, kuid igal tingimusel enne 1. maid. Aruande mitteõigel ajal saatmine takistab Kontrolljaama Aastaraamatu ilmumist ja võib ka soovimata sekeldusi tuua piimatalitustele, kellelt Kontroll-

jaam on sunnitud määruse alusel aruannet sundkorras nõudma. Lähemad juhised aruande koostamiseks on avaldatud „Piimasaaduste Väljaveo Kontrollijaama Teadete“ veebruarikuu numbris 1935. a.

Kõiki ülaltoodud kohustusi piimatööstuste tegelastele meelde tuletades, palun asuda nende kõige tõsisemale täitmisele ja ettetulevate puuduste ja pahede kõige kiiremale kõrvaldamisele.

Kontrolljaam.

Eesti eksportvõi kvaliteedi määramiste tulemusi 1935. a.

Meie piimatööstuste võrk, teetsedes ülemaalises ulatuses, suutis möödunud aastal väljaveo kontrolli teostamiseks anda 229.559 tünni eksportvõid. Nii suure võikoguse kontrolli teostamine, iseäranis rahvusvahelise võikaubanduse raskeid tingimusi silmaspidades, nõuab väga mitmekülgset ja põhjalikku tööd, mille sihiks on saaduste kvaliteedi tõstmine, nõrgema kauba väljaveost kõrvaldamise ja tema puuduste esiletoomise teel, et nimetatud abinõudega sundida valmistama kõrgema kvaliteediga kaupa. Meie piimasaaduste väljaveo kontrolli teostamine, olles väga mitmekülgne, eeldab ka saaduste valmistamise kontrolli, mõjutades piimatööstuste tööstustehnilist tegevust ja tööstustehnilisi abinõusid. Kontrolli teostamisele seltsib nõuande tegevus, tööstustehnilise personaali nõuetekohane ettevalmistus ja võihinna kindlustamine ainult I sorti võile. Nimetatud abinõude koordineeritud mõjutusel on meie väljaveovõi kvaliteet näidanud järjekindlat tõusu, mis kestis ka möödunud tegevuseaastal. Kontrolli teostamise tulemusi viimase kolme aasta kohta kokkuvõttes, saame alljärgneva ülevaate või kvaliteedi seisukorrast:

Aastad	Väljaveo kontrolli teostamiseks esitati võid tünni	Kontrolli teostamisel määrati					
		I sorti		II sorti		Väljaveoks keelati kvaliteedi pärast	
		Tünni	%	Tünni	%	Tünni	%
1935	229.559	220.819	96,8	6.661	2,9	576	0,3
1934	217.313	207.817	95,6	8.723	4,0	773	0,4
1933	199.067	176.920	88,9	20.308	10,2	1.839	0,9

Toodud kokkuvõttest selgub, et 1935. a. väljaveoks esitatud võist oli 96,8% I sorti, seega rohkem kui 1934. a. 1,2% ja rohkem kui 1933. a. 7,9%. Saavutused tõendavad, et meie piimatööstustes valmistatud

või kvaliteet on kujunenud ühtlaseks, tõustes pea terves ulatuses I sordi tasemele. Meie või, kui terviku, aasta keskmine hindamise pall on 12, mille juures kestvuskatsete tulemuste hindamise aasta keskmine pall on 11,7. Siinkohal tuleb äramärkida, et väljaveos esineb ainult I sordi või, sest II sordi või väljaveos ei esine üldse, kuna isegi I sordi võist ligi 8.000 tünni on siseturu varustamisel realiseeritud. Seega on väljaveetud või kvaliteedi tase kõrgem, kui või kvaliteedi üldine tase.

Jälgides meie möödunud aasta või kvaliteedi taset kuude järgi, saame järgmised tulemused:

Valmistati I sordi võid:

Jaauarikuul	94,0%	Juulikuul	97,6%
Veebruarikuul	95,5%	Augustikuul	97,7%
Märtsikuul	95,7%	Septembrikuul	98,6%
Aprillikuul	95,7%	Oktoobrikuul	96,6%
Maikuul	95,3%	Novembrikuul	96,5%
Juunikuul	97,3%	Detsembrikuul	97,1%

Aasta keskmine 96,8% I sorti.

Kuude viisi või kvaliteedi taset jälgides, selgub, et üle keskmise aasta taseme, seega üle 96,8%, tõuseb I sordi või suhteline kogus alates juunikuust, ning püsib üle keskmise taseme kuni septembri lõpuni, tõustes septembrikuul isegi 98,6%. Novembri- ja detsembrikuudel langeb aasta keskmisele tasemele. Jaanuaris langeb kõige madalamale tasemele, andes ainult 94% I sordi võid. Tõuseb veebruarikuuga alates, kuid jääb alla aastase keskmise taseme kuni maikuu lõpuni. Maitseomadustelt ja iseloomult moodustab kaks rühma — talvekuudel toodetud või ja suvine rohovõi.

1935. aastal väljaveo kontrolli teostamiseks esitatud või kvaliteet maade järgi kujunes alljärgnevaks:

	Võid esitanud piimatalituste arv	Esitatud võid tünnid	I sordi võid %	Aasta keskmine pall	Kestvuskatsete hindam. aasta keskmine pall
Virumaa	26	21.932	95,7	12,0	11,7
Järvamaa	24	30.039	96,0	12,0	11,6
Harjumaa	27	15.846	95,4	12,0	11,6
Läänemaa	24	16.666	95,5	12,0	11,5
Pärnumaa	51	27.732	95,2	12,0	11,7
Saaremaa	12	7.165	96,1	12,1	11,4
Viljandimaa	45	41.350	96,6	12,0	11,7
Tartumaa	51	35.461	96,7	12,1	11,7
Võrumaa	29	19.530	96,7	12,1	11,7
Valgamaa	9	13.238	98,7	12,1	11,8
Petserimaa	2	600	81,0	11,9	11,5
Kokku	300	229.559	96,2	12,0	11,7

Esimesest sordist on mahaaravatud see osa I s. võid, mis suure vee %, alakaalu ja muudel põhjustel väljaveoks keelatud. Maakonnadest või kvaliteedi suhtes püsib esimesel kohal Valgamaa. Üldjoontes püsivad kõik maakonnad võrdsel tasemel, väljaarvatud Petseri-maa.

Massilistel vee% määramistel (1935. a. 32.651 proovi) on selgunud, et meie eksportvõi veesisaldavus 1935. a. kuude keskmistena oli järgmine:

Jaanuar	14,53%	Mai	14,60%	September	14,97%
Veebruar	14,47%	Juuni	14,84%	Oktoober	14,79%
Märts	14,59%	Juuli	14,93%	November	14,53%
Aprill	14,53	August	15,0%	Detsember	14,55%

Aasta keskmine 14,69%.

Võid, mis sisaldas 14—16% vett, oli 85,62%, kuma võid, mis sisaldas vett 13—16%, oli 96,73%. Üle keelatud normi, seega üle 16% vett sisaldasid 1.417 tünni võid, ehk 0,6% väljaveoks esitatud võikogusest, ehk 0,97% proovide üldarvust.

Võirasva sisaldavus 1935. a. oli keskmiselt 83,2%, kõikumistega 82,0% kuni 85%.

Või soolasisaldavuse ühtlustamine toimus möödunud 1935. a. järjekindlalt. Soolasisaldavuse ühtlustamine on läbiviidud kogu meil esinevas soolases võis. Iseseisvalise järelevalve alla on võetud Põhja-Inglismaale mineva või soolasisaldavuse reguleerimine. Massiliste määramiste tagajärjel on selgunud, et Põhja-Inglismaale minev või möödunud 1935. a. sisaldas soola —

talvisel	sesoonil keskmiselt	1,58%
kevadisel	„ „	1,61%
suvisel	„ „	1,40%
sügisesel	„ „	1,47%

Keskmiselt aasta kohta 1,51%

Seega on Põhja-Inglismaale mineva või soolasisaldavus viidud nõuetavale — keskmisele tasemele. Kõrvaldamisele tulevad mõned üksikud konarused ebaühtluses, teostamisele peab tulema viimistlemine selle küsimuse lõppstaadiumis.

Üldjoontes on meie soolases võis nõuetekohane soolase või maitse või soolamisega esile kutsutud. Samuti on rahuldavalt lahendatud või värviküsimus vastavalt turunõuetele. Ka selles küsimuses tuleb siiski teostada mõned värvitooni viimistlemise küsimused turunõudeid silmaspidades.

Väljaveovõi R. M. arv ja refraktsioon 40°C juures 1935. a. määramistel kuude viisi selguvad alljärgmisest:

		R.-M. arv	Refrakt- sioon 40° C			R.-M. arv	Refrakt- sioon 40° C
Jaanuar	Min.	25,56	41,67	Juuli	Min.	25,19	43,13
	Keskm.	27,43	42,24		Keskm.	27,76	44,00
	Maks.	28,76	42,68		Maks.	29,48	44,78
Veebruar	Min.	26,36	42,02	August	Min.	24,31	43,58
	Keskm.	28,46	42,54		Keskm.	26,69	44,68
	Maks.	30,65	43,02		Maks.	28,60	45,40
Märts	Min.	27,94	41,72	September	Min.	25,90	44,19
	Keskm.	29,51	42,53		Keskm.	27,48	44,92
	Maks.	31,46	43,05		Maks.	29,37	45,61
Aprill	Min.	28,50	41,79	Oktoober	Min.	24,72	44,11
	Keskm.	30,24	42,42		Keskm.	26,18	44,92
	Maks.	32,23	42,92		Maks.	27,47	45,72
Mai	Min.	28,36	41,63	November	Min.	24,64	41,84
	Keskm.	29,51	42,45		Keskm.	25,56	43,01
	Maks.	31,02	42,73		Maks.	27,11	44,11
Juuni	Min.	28,60	42,44	Detsember	Min.	24,49	41,38
	Keskm.	29,78	43,24		Keskm.	26,37	42,23
	Maks.	31,24	43,95		Maks.	28,33	42,68
Aasta keskmine						27,91	43,26

Lõppkokkuvõttes peab tähendama, et meie eksportvõi üldised omadused ja nende stabiilsus on väljakujunenud ja püsivad. Või kvaliteet, kui osa meie või üldistest omadustest on viidud rahuldavalt kõrgele tasemele, mida järjekindlalt tuleb veelgi tõsta ja väljaarendada. Või kvaliteedi-taseme edaspidine tõstmine on leeb peaaesjalikult piimatalituste ümber organiseeritud suuremate rahvahulkade üldise jõukuse ja kultuurilise taseme tõusust ja majapidamiste sisemisest ümberkorraldamisest, mille arenemisele tuleb kõigiti kaasa aidata.

Piimaühingutel tuleb oma tegevust süvendada.

J. Jaanhold.

Kui juttu tehakse piimasaaduste väljaveost, siis harilikult tekib küsimus, kuipalju ja millise kvaliteediga piimasaadusi välja veetakse, millise hinna eest neid müüakse ja kui suuri summe nende eest saadakse. Piimasaaduste kogused ja saadud rahalised üldsummad on tegurid, mis mõjutavad üldist piimamajanduslikku arengut, kuna piimasaaduste kvaliteet näitab meie piimasaaduste valmistamise tehnilist tasapinda ja saadud hind müügi organisatsioonide kaubanduslikku vilumust ja osavust ning välisurgude sissetöötamise arengut.

Piimasaaduste müügi ratsionaliseerimises ja kõrgema hinna kättesaamises ei saa piimaühingud otsekohe mõjuvaiks tegureiks olla, seda on võimalik teostada neil ainult kaudsel teel nende piimasaadusi eksporteerivate keskühingute kaudu. Piimasaaduste kvaliteedi tõstmisel ja piimasaaduste koguste suurendamisel võivad piimaühingud paljugi korda saata. Kui seniajani on piimaühingute peaülesandeks peetud oma liikmete ja mitteliikmete piimatoojate piima ümbertöötamist võimalikult kõrgekvaliteediliseks saaduseks, siis praegu tuleks neid ülesandeid märksa laiendada, iseäranis aga olemasolevaid süvendada. Kui asjale ligemale asuda ja piimatööstust ning selle tegevuse tulemust pisut analüüsida, siis näeme, et kõrgekvaliteediliste piimasaaduste valmistamine ei või olla piimaühingu ainsaks ülesandeks. Meie teame väga hästi praktikast, et väikese läbikäiguga piimatalitus ei suuda rahuldada ühingu liikmeid, kuigi seal suudetakse valmistada ainult kõrgekvaliteedilisi saadusi, sest väikese läbikäiguga piimatalituses kujunevad tööstuskulud paratamatult suurteks, mille tagajärjel ei suudeta oma piimatoojatele niisugust hinda piima eest väljamaksta, kui seda maksavad suure läbikäiguga piimaühingud. Teiseks võivad piimatoojad oma piima eest küll kõrgemat hinda saada, kuid kui neil endil kujuneb piima omahind kallimaks piimaühingult saadud hinnast, siis tuleb otsida põhjusi, miks piima omahind nii kalliks kujunes, tuleb otsida abinõusid ja teostada vastavaid korraldusi, mille kaudu piimaühing suudaks oma piimatoojate piima omahinda alla viia, et piimatalituse ümber koondatud piimatoojate piima omahind kujuneks väiksemaks piimaühingult saadavast hinnast ja et see hinnavahe oleks võimalikult suurem.

Piimaühing peab abiks olema oma piimatoojate karjamajapidamiste korrastamisel ja peale selle peab kõikide piimaühingute üheks eesmärgiks olema oma liikmetele kaasa aidata nende karjamajapidamiste tasuvuse tõstmiseks. Kui mõne piimaühingu põhikirjas ei peaks sarnase mõttega punkti olema, siis tuleb seda põhikirja puuduseks lugeda.

Kui piimaühingud on seniajani teostanud ainult osa põhikirjas loetletud ülesandest, siis on praegu ülim aeg ka neid ülesandeid teostama hakata, millised senini pole teostamist leidnud.

Mille abil oleks siis võimalik piimaühingutel oma piimatoojate piima omahinda vähendada ja piima eest väljamaksetavat hinda võimalikult kõrgendada, et sellega karjamajanduse tasuvust tõsta.

Või kvaliteedi tõstmisel kasutatakse kõige pealt ära meieri oskust ja vilumust või valmistamise juures, kuid kui ka vilunud meier saab piimatoojailt halva kvaliteediga piima, siis ei aita ka tema oskus ja vilumus. Mõningaid vähemaid piima vigu võib meier ümbertöötamisel mõne tehnilise võttega võisse edasiandmisel pehendada, kuid suuremad piimavead anduvad tõkestamatult edasi neisse piimasaadustesse, mis veaga piimast valmistatud. On kokku-

toodud piima kvaliteet hää, siis on piimaühingul ka õigus nõuda meierilt hää kvaliteediga või valmistamist, on aga piima kvaliteet nõrk, siis ei saa nõuda hää või valmistamist, kuna halvast piimast ei ole võimalik hääd võid valmistada.

Kuigi piimatalitustes maksetakse piima eest ta kvaliteedi järgi, milline abinõu peab piima kvaliteedi tõstmisel tähtsat osa etendama, nihkub piima kvaliteedi tase siiski õige visalt paremuse poole. Põhjuseks osalt on see asjaolu, et piima eest raha väljamaksmisel tarvitatakse liiga väikseid norme, milline mahaarvamine ei erguta piimatoojaid piima kvaliteedi parandamisele, nagu paljud piimatoojad ise seletavad. Möödunud aasta oktoobris võeti Viljandis ärapeetud piimaühingute päeval sooviavaldus, et piima kvaliteediklasside hinnavahet tõstetaks sunduslikult kontrolli teostamise määruse muutmise korras. Mainitud otsus oli põhjendatud sellega, et piimaühingutel endil peakoosolekute vastavate otsuste kaudu on raskem selle normi suurendamist läbi viia, kuna siin tuleb arvestada ka naaberühingute vastavate otsustega. Mitmesugused normid aga ahvatlevad piimatoojaid, kes harjunud halba piima meiereisse vedama, sinna üle jooksma, kus normid väiksemad. Paistab, et selline põhjendus on asjalik, kuid piimaühingute esindajad Tartus tegid just vastupidise otsuse, ja lubasid võimalikud uuendused vabatahtlikult läbi viia. Kvaliteedi maksu suurendamine on tarvilik abinõu iseäranis siis, kui ta teostub piimaühingute oma algatusel, kuid asjale toome alles siis tõsist parandust, kui piimaühingud ei piirduks mitte ainult piima vastuvõtmisel reduktaasi ja puhtuseproovide võtmisega üksikutelt piimatoojatelt, vaid asuksid hea ja puhta piima tootmise, alalhoidmise ja transportimise kontrolli ja iseäranis nõuandmise teostamisele kohtadel üksikute piimatoojate taludes. Reduktaasi-, puhtuse- või meeltestproovi tegemisega piimatalituses toodud piimast meier ainult avastab piima vea, kuid piima vea avastamisega ei ole veel see viga kõrvaldatud. Musta piima asemele tuuakse vast järgmine kord puhast piima, mis edaspidi võib aga jälle mustaks muutuda, sest piima mustust ei võeta piima kvaliteedilisel maksustamisel arvesse. Seega piima tootmisel, iseäranis külmal ajal, kui piim pärast lüpsi kohe mahajahutatakse ja külmal alalhoitakse kuni meiereisse viimiseni, ei ole piimatoojad puhta piima tootmisest väga huvitatud, kuna ka must piim külmal alalhoitult võib reduktaasi järgi anda rahuldava kvaliteediklassi, sest bakterite tegevus on pidurdatud. On juhuseid, kus ühe ja sama piimatooja ühel päeval toodud piimast võetud proov näitas reduktaasi järgi I klassi ja puhtuse järgi IV klassi, ning on võimalik, et piim meeltestproovide järgi on tarvitamiseks kõlbmatu, kuid reduktaasi katse järgi annab I klassi, sest tegemist võib olla keemiliste põhjustega, mis vea piimas on esile kutsunud. Hulk piima vigu on sarnaseid, milliste põhjuseid on võimalik kindlaks teha ainult talus kohapeal. Ei ole piimavea põhjus avastatud, ei ole ka seda viga võimalik rutuliselt kõrvaldada.

Piimaühing peab looma piimatoojatega taludes tiheda kontrollimise ja nõuande kontakti, mille kaudu on võimalik mitte ainult ettetulnud vigade põhjuseid kõrvaldada, vaid ka nende vigade tekkimist nõuande korras ära hoida. Piimaühingute juhtivatel tege-lastel puudub harilikult selleks aeg, et talusid mööda käia ja paljudel neist puuduvad ka vastavad teadmised, et nõuandmisega piima-toojatele abiks olla. Paljud piimaühingud on arusaamisele tulnud, et nõuanne ja kontroll oma liikmete juures on tarvilik. Nad on ellukutsunud ühingu liikmete jaoks kontrolliringid, ja karjapidamise ning piimatootmise kontrollimiseks majapidamistes ametisse palganud vastava ettevalmistusega kontrollassistendid. Seniajani on teostatud karjakontrolli suuremas enamuses ühistegeliste eriorganisatsioonide - karjakontrollühingute kaudu, kuid karjakontrolli edukama arenemise huvides, kui ka piimaühingute endi tegevusele kindlama aluse loomise mõttes oleks soovitatav, et piimaühingud võtaksid karjakontrolli teostamise oma piimatoojate karjades oma lähemaks ülesandeks. Teostades karjakontrolli oma piimatoojate karjades, piimaühingul on võimalik kontroll-assistendi kaudu jälgida piima tootmist, kusjuures viimane jagab näpunäiteid puhta ja hea piima tootmiseks ja selle alalhoidmiseks kuni meiereisse viimiseni. Võib olla, ei ole paljud perenaised küllalt teadlikud neis küsimusis, ja kui võõras inimene käib vähemalt kord kuus piima tootmist ja hoidmist jälgimas, siis nagu iseenesest tekib püüdmine puhtamalt ja korralikumalt piima lüpsta, kurnata ja üldse käsitada kuni meiereisse saatmiseni. Neist kontrollassistendi küllastamise päevadest omab perenaine harjumuse piima korralikumaks käsitamiseks ja piima kvaliteet paraneb nagu iseenesest. Paljudes taludes võivad ka lüpsiabinõud, nagu lüpsikud ja kurnad olla kas roostetanud või mustad, ning seni, kui siin mingit muudatust ette pole võetud, ei ole võimalik head piima saada. Seda kõrratust võib kõrvaldada ainult siis, kui keegi võõras asjatundja, käesoleval korral kontrollassistent, sellele näpuga näitab.

Sundusliku kvaliteedimaksu sisseseadmiseiga piimatalitustes piima kvaliteet on paranenud, kuid kahjuks aastased kokkuvõtted, mis piimaühingud Kontrolljaamale saatnud, seda nii otsekohe ei kinnita. Kui piimaühingud hakkavad oma piimatoojate juures ülalmainitud karjakontrolli teostama, siis piima kvaliteet paraneb ka kiiresti. Kontrollasiistent, küllastades karjamajapidamisi, kutsub esile perenaiste keskel omavahelisi võistlusi, et paremaid tulenuisi saavutada karja hoiu, söötises, toodangu tõstmises ja loomulikult ka puhta piima tootmises. Teiseks seaks piimaühing kontrollassistendi ametisse võt-misega oma liikmete juures sisse karja sööda kulutuse ja piima-toodangu arvepidamise, kusjuures karjapidajail avaneb võimalus välja arvestada, mis neil karjapidamine maksma läheb, ehk teiste sõnadega, palju piimaliiter omale maksma tuleb. Senikaua, kui karjapidaja ei pea arveid, palju ta karja peale kulutab ja palju ta karjast tulu saab, ei ole tal võimalik selgusele jõuda, milliseid tule-

musi kari talle annab. Peaks juba ammu see aeg möödas olema, kus karjale kui sõnnikumasinale vaadati ja piimaand nagu tähtsusetut osa karjapisamises etendas. Karjapidamisele tuleb vaadata kui tegevusele, mis kasu peab andma, kuid selleks on vaja karjapidamist otstarbekohaselt korraldada. Karja tuleb korralikkudes tingimustes pidada ja süüa nii, et ta oma jõudlusvõimet väljanäitaks. Maititud pidamise ja süütmise juures selgub, et üks lehm on tasuvam, annab peremehele odavamama piima, kui teine. Karjapidajal tulevad esialgu need lehmad väljapraakida, kes nõnda öelda käegakatsutavalt kahju annavad. Kui oma karjas vähese tasuvusega lehmad on, tuleb väljastpoolt häid lehmvasikaid ja pulle juurde osta, kuid vähemalt viimased olgu ainult tõuloomad ja tuntud sugulavatest. Seda kõik on võimalik teha, kui ametis on kontrollassistent, kes arvepidamist peab üksikute lehmade, kui ka terve karja tulukuse kohta.

Teostades sarnaselt karjakontrolli oma piimatootjate keskel, on karjapidajail võimalik selgust saada, kas ta piimaühingult piima-liitri eest saadud hinnaga katab need kulud kinni, mis ta piima produtseerimiseks kulutanud. Ei kata ta kulutatud summe saadud rahaga kinni, siis on karjapidamine kahjutoov ala ja peremehel on vaja abinõusid otsida, et kahjusid vältida. Kõige pealt on vaja kasvatada karjasöödaks toitainerikkaid põhisööte karjamaal, heinamaal ja põldudel, samuti tuleb jõusüüt kodusel kasvatamisel odavamalt kätte, kui seda ostuteel saadakse. Rahuldava või hinna juures, iseäranis jõudlusvõimetega lehmade süütmisel, on ostujõusüütade muretsemine kõrgemate piimatoodangute saavutamiseks tasuv ja sellepärast paratamata tarvilik. Viimaste all on mõeldud iseäranis valgurikkad jõusöödad, nagu soojatangud, igasugused seemnekoogid, kliid ehk neist valmistatud jõusööda segud.

Kuidas siin lähemalt talitada, sellest leidub põllumajanduslikes ajakirjades pikemaid üksikasjalikke kirjutisi, kuid kuidas korralikku karja süütmist toimetada, seda kõike peab karjakontrollassistent õpetama.

Statistilised andmed näitavad, et piimaühingute ümber on koondatud ligi 60.000 karjamajapidamist, kuna karjakontrollringes on ainult pisut üle 6.000 majapidamise. Tähendab, umbes $\frac{1}{10}$ taludest, kes piima piimatalitustesse veavad, kuuluvad karjakontrolli alla. Kontrolli alla kuuluvad majapidamised kuuluvad arvatavasti ka piimaühingute piimatoojate hulka. Rõõmustavalt tuleb äramärkida, et viimasel s.o. 1934/35 kontrolliaastal on tugevasti kontrollkarjade arv tõusnud ja nimelt 5.004-lt 1933/34. k.a. 6.012-le 1934/35 kontrolliaasta lõpuks, kuna 1935. kalendriaasta lõpuks veel 400 kontrollkarja juure tuli. Sellest võib järeldada, et karjakontrolli teostamine on karjapidajate keskel tugevasti hoogu võtnud ja seda nähet tuleb rahuldustundega tervitada. 255 kontrollringist 1934/35. kontrolliaastal oli piimaühingutele kuuluvaid 40 kontrollringi. Seega on palju piimaühinguid karjakontrolli

korraldamisest aktiivselt osa võtnud. Jääb ainult soovida, et võimalikult kõik piimaühingud, kus karjakontroll piimaühingu liikmete juures veel teostamata, seda teeksid. Karjakontrolli teostamisel kasutab piimaühing samaseid õiguseid riikliku abiraha saamisel, kui kontrollühingudki, kuid tegevus saab hoogsama algatuse ja laiemat ulatust.

Maal asuvatest piimamajandust edendajalist organisatsioonest töötab piimaühing majanduslikult kõige kindlamal alusel, sellepärast tuleks piimaühingul enda kätte võtta kõik need ülesanded, mis seni ajani on jaotatud mitme organisatsiooni vahel, nagu kontrolli teostamine, sugupulli pidamine ja teised sarnased organisatsioonid, mille eesmärgiks on arendada piimamajandust ja milliste ülesannete teostamine on ühteviisi tähtis kõikidele piimaühingu tegevuspiirkonda kuuluvatele karjapidajatele.

Kui nende ülesannete täitmiseks piimaühing peab mõned kroonid kulutama, siis tingimata ta võidab seda tagasi sellega, et ta sel teel hakkab paremat piima saama ning tõstab ka oma maksuapandud korralduste kaudu liikmete karjapidamise tulukust, s.o. aitab kaasa, et karjapidajail piima omahind võimalikult odavamaks kujuneks.

Piimaühing peab mainitud eesmärgi saavutamiseks huvi tundma, eeloleval peakoosolekul küsimuse läbi viima ning peale selle võimalikult kohe teotsema hakkama.

Pidage meeles piimaühingute tegelased, et piima eest kõrgema hinna saamine on ainult üks osa piimaühingu eesmärgist, kuna teine osa Teie tegevusest peab taotlema võimalikult odavama piima produtseerimist. Selleks on vaja:

- 1) majapidamistes sisse seada arvepidamine karja peale tehtud kulude ja karjast saadud tulude kohta, seega karjakontrolli tesotamine;
- 2) odavate toitaineterikaste söötade kasvatamine;
- 3) kahjuandvate, või vähe tulutoovate lehmade väljaprakeerimine talu karjadest;
- 4) sugupullide muretsemine ainult parematest tõukarja sugulavade, et karja tootmisvõimet kiiremlt tõsta kindla pärandusvõimetega sugupullidega;
- 5) intensiivne karja söötmine, et karjas olevad lehmad võiksid oma jõudlusvõimeid väljapaista lasta, kuid söötmise intensiivsus võib sündida ainult maksimumtasuvuse piirides.

Meil on palju sellest kirjutatud ja räägitud, et meie piimakarjade piimatoodang on liiga hooaegne. Novembri, detsembri, jaanuari ja veebruari kuudel on piimatoodang karjades madal ja seetõttu ka piimasaaduste väljavedu neil kuudel väike, kuna selle vastu suvekuudel, juunist kuni augustini — mõnel aastal ka september juurde arvatud — on piimatoodangud kõrged ning selle tagajärjel ka või väljaveo kogused võrdlemisi suured. Jälgides möödunud aastate või väljaveo koguseid kuude järgi, näeme, et suvekuudel veetakse mitu korda

rohkem võid välja, kui vastavatel talvekuudel. Seda nähet peetakse üheks tõsisemaks takistuseks meie välisturu sissetöötamisel, kuna välismaa võiostja tahab aasta kestel meilt saada igal nädalal ühesuurused võikogused.

Seda sesoonilist võitoodangu suurt kõikumist vältida või ühtlasemaks kujundada on ainult piimaühingute võimuses. Piimaühingud on võimelised seda läbi viima ainult siis, kui nad eelpoolmainitud eesmärgi saavutamiseks võtavad teostamisele ülalpool loetletud abinõud.

Ülaltoodust selgub, et piimaühingutel on suured võimalused piimamajanduse arendamiseks palju ära teha. Piimaühingute aktiivsest tegevusest omab meie piimamajandus kindlama ja kiirema arenduskäigu. On ju piimaühingud lühikese ajaga suutnud luua tiheda piimatööstuste võrgu ja valmistada esmajärgulise kvaliteediga võid, mis oma väärtuselt ei jää alla nende maade võile, kus juba kümneid aastaid on piimamajandust arendatud. Sellepärast võiks ka loota, et piimaühingud samuti kõik teevad, et luua soodsaid tingimusi välisurgude sissetöötamiseks, s.o. toodangu ühtlustamise mõttes. Viimasega käib aga kaasas, nagu ülaltoodust selgub, piima tootmise odavnemine ja piima kvaliteedi tõus.

Piimasaaduste Väljaveo Kontrollijaama aruanne.

Jaanuarikuu 1936. a. kohta.

	Eksportöörid							Kokku	%
	P. K Estonia	E. P. Liit	Roter- mann	Gabl- bäck	Pulk & P.	J. Jm- hof	E. Seem- neyilja Üh.		
1. Väljaveoks kõlblikuks tunnistatud	4.525	2.279	1.543	1.342	636	—	—	10.325	98,1
2. Väljaveoks keelatud .	80	48	28	36	19	—	—	211	1,9
Kokku . . .	4.605	2.327	1.571	1.378	655	—	—	10.536	100,0
Väljaveoks lu- batud	A. Võid tün- nides								
Saksamaale .	2.605	1.479	959	758	322	—	—	6 123	54,4
Inglismaale .	1.849	1.073	694	610	290	—	—	4.516	40,1
P. Am. Ühendr.	600	—	—	—	—	—	—	600	5,3
Laevade va- rustuseks ja muud müü- gid	5	—	—	20	1	—	—	26	0,2
Kokku . . .	5.059	2.552	1.653	1.388	613	—	—	11.265	100,0
	1935. a. jaanuarikuul väljaveoks lubatud							9.037	
	1936. a. rohkem 24,7%								
	B. Juustu (brutto kg)								
Väljaveoks lu- batud:									
Marokosse .	—	—	—	—	—	6.535,5	—	6.535,5	
Prantsusmaale	951,4	—	2.285,0	—	—	943,0	—	4.179,4	
P. Am. Ühendr.	—	—	—	—	—	—	1.192,0	1.192,0	
Mehhikosse .	—	—	—	—	—	—	929,0	929,0	
Taani	151,3	—	—	—	—	—	—	151,3	
Tuniisi	—	—	—	—	—	—	117,0	117,0	
Rootsi	—	—	—	—	—	58,0	—	58,0	
Kokku	1.102,7	—	2.285,0	—	—	7 536,5	2.238,0	13.162,2	

Kontrollijaam.

Võihindamise teated jaanuarikuul 1936. a.

Piimatilutuse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Väljav. kõlb- matubinnat. alla 10 palli	I sorti %	Täendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Virumaa	890	—	849	30	—	11	95,4	
Emumäe	28	—	28	—	—	—	100	
Ida-Alutaguse	—	—	—	—	—	—	—	
Iisaku	—	—	—	—	—	—	—	
Jõhvi	60	—	60	—	—	—	100	
Kadila	36	—	27	9	—	—	75,0	koll. värvi täpid s. ebap. hapu
Kadrina ept.	44	—	33	—	—	11	75,0	metalline ja vana maitse
Kohala	47	—	39	8	—	—	83,0	seisnud maitse
Kunda	11	—	6	5	—	—	54,5	„ „
Laekvere	67	—	67	—	—	—	100	
Lüganuse	—	—	—	—	—	—	—	
Mäetaguse	29	—	29	—	—	—	100	
Nadalama	34	—	34	—	—	—	100	
Oonurme	3	—	3	—	—	—	100	
Porkuni	39	—	39	—	—	—	100	
Põima	17	—	17	—	—	—	100	
Rakvere	—	—	—	—	—	—	—	
Salla-Tammiku	23	—	15	8	—	—	65,2	seisn. maitse
Simuna	70	—	70	—	—	—	100	
Tudulinna	11	—	11	—	—	—	100	
Vaivara	—	—	—	—	—	—	—	
Varangu	13	—	13	—	—	—	100	
Vihula	181	—	181	—	—	—	100	
Viru-Jakobi	36	—	36	—	—	—	100	
Viru-Nigula	25	—	25	—	—	—	100	
Väike-Maarja	116	—	116	—	—	—	100	48 tn. — 12 palli, nõrgalt pastörisee- ritud — siseturgu
Järvamaa	1 639	—	1 501	116	22	—	91,6	
Albu	89	—	89	—	—	—	100	
Alliku	73	—	73	—	—	—	100	
Ambla	70	—	47	23	—	—	67,1	seisn. lõhn ja m.
Anna	22	—	22	—	—	—	100	
Aravete	88	—	88	—	—	—	100	
Einmanni	59	—	59	—	—	—	100	
Esna	113	—	113	—	—	—	100	
Jändja ept.	34	—	34	—	—	—	100	
Järva-Jaani	174	—	174	—	—	—	100	
Kahala	84	—	57	27	—	—	67,9	ebap. hapu,
Kihme	63	—	63	—	—	—	100	
Koeru	120	—	91	22	7	—	75,8	ebap. ja metall. m. ebap. hapu
Koigi	90	—	90	—	—	—	100	

Plimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Valjav. kolb- matu hinnat. alla 10 palli	I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Jäärja	—	—	—	—	—	—		
Kabli ept.	—	—	—	—	—	—		
Kadjaste	—	—	—	—	—	—		
Kaisma	48	—	48	—	—	100		
Kamali	12	—	10	2	—	83,3	seisn. maitse	
Kastna	22	—	22	—	—	100		
Koonga	86	—	86	—	—	100		
Laiksaare	—	—	—	—	—	—		
Lelle-Hiiekõnnu	—	—	—	—	—	—		
„ -Lokuta	27	—	27	—	—	100		
Lõppe	87	—	79	8	—	90,8	ebap. hapu	
Mädara	—	—	—	—	—	—		
Penuja	19	—	11	4	4	57,9	seisn. maitse	
Polli-Peraküla	14	—	12	—	2	85,7	ebap. hapu	
Pärnu	18	—	18	—	—	100		
Pärnu ept.	15	—	9	6	—	60,0	seisn. maitse, 5 tn. 12 palli vee % 17,0	
Pärnu-Jakobi	84	—	84	—	—	100		
Pöögli	21	—	21	—	—	100		
Riisa	4	—	2	2	—	50,0	seisn. maitse	
Saapaküla	8	—	8	—	—	100		
Seli	41	—	41	—	—	100		
Sikana	12	—	9	3	—	75,0	seisn. maitse	
Sindi ept.	18	—	18	—	—	100		
Sinejärve	20	—	20	—	—	100		
Suigu-Tammiste	21	—	21	—	—	100		
Surju	14	—	10	4	—	71,4	seisn. maitse	
Suurejõe	23	—	23	—	—	100		
Särghaua	8	—	2	4	2	25,0	seisn. maitse, 2 jagu	
Taali-Niidaste	10	—	10	—	—	100		
Tahkuranna	—	—	—	—	—	—		
Talli	—	—	—	—	—	—		
Talli II	—	—	—	—	—	—		
Tori-Jõesuu	35	—	35	—	—	100		
Tori-Ore	33	—	33	—	—	100		
„ -Selja	50	—	50	—	—	100		
Tõhela	65	—	65	—	—	100		
Tõstamaa	36	—	36	—	—	100		
Uue-Kariste	10	—	10	—	—	100		
Uulu	16	—	3	13	—	18,8	ebapuhas hapu, seisnud maitse 3 tn. — 11,3 palli nõrgalt pastörisee- ritud — siseturgu	
Vahenurme	27	—	27	—	—	100		
Vana-Vändra	41	—	41	—	—	100		
Voltveti	11	—	11	—	—	100		
Vändra-Massu	11	—	11	—	—	100		
„ -Rahnoja	13	—	13	—	—	100	5 tn. 12 palli ala- kaalus	

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Väljav. kõlb- matu hinnat. alla 10 palli	I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Vändra-Vihtra . . .	7	—	3	4	—	42,9	seisn. m.	
Võlla-Kihlepa . . .	17	—	17	—	—	100	5 tn. 12 palli, vee % 16,2	
Viljandimaa . . .	2 069	—	1 997	60	12	—	96,5	
Adavere	30	—	30	—	—	100		
Aidu	13	—	10	3	—	76,9	seisn. maitse	
Annamõisa ept. . .	18	—	18	—	—	100		
Imavere	135	—	130	5	—	96,3	seisnud maitse	
Kaarli	15	—	6	5	4	40,0	ebap. hapu ja maitse	
Kaavere	28	—	28	—	—	100		
Kabala-Kurla . . .	64	—	64	—	—	100		
Kablaküla	—	—	—	—	—	—		
Kalmetu	20	—	20	—	—	100		
Kamari	16	—	10	6	—	62,5	seisn. maitse	
Kildu	6	—	2	4	—	33,3	„ „	
Kolga-Jaani	96	—	96	—	—	100		
Kärstna	51	—	51	—	—	100		
Kõo-Arusaare . . .	51	—	51	—	—	100		
„ -Venevere ept. .	30	—	20	10	—	66,7	koll. rasva t. s., ebap. m.	
Lahavere	19	—	19	—	—	100		
Loodi	24	—	24	—	—	100		
Lustivere	94	—	94	—	—	100	7 tn. 12 p. vee % 16,8	
Lätkalo-Lalsi . . .	36	—	36	—	—	100		
Mustla ept.	6	—	3	3	—	50,0	seisn. maitse	
Nurmekunda	43	—	43	—	—	100		
Oiu	87	—	87	—	—	100		
Ollepa ept.	21	—	8	5	8	38,1	koll. rasva täpid s. ebap. hapu. ja seisnud maitse	
Olustvere-Tääksi .	57	—	57	—	—	100		
Pajusi-Kalana . . .	42	—	42	—	—	100		
„ -Paala	28	—	28	—	—	100		
Pilistvere	101	—	101	—	—	100		
Puiatu	22	—	22	—	—	100		
Põltsamaa	148	—	148	—	—	100		
Rutikvere	24	—	24	—	—	100	12 tn. 12 palli nõrgalt pastöriseeritud — siset.	
Suure-Jaani	47	—	47	—	—	100		
„ -Kõpu	24	—	18	6	—	75,0	ebap. hapu, 12 tn. 12 p. nõrgalt pastör.—siseturg.	
Sürgavere	46	—	46	—	—	100		
Tapiku	21	—	21	—	—	100		
Tarvastu	74	—	74	—	—	100		
„ -Mõnnaste	33	—	30	3	—	90,9	seisn. maitse	
Umbusi	59	—	59	—	—	100		
Uue-Võidu	16	—	16	—	—	100		
Uusna	36	—	26	10	—	72,2	seisnud maitse	
Vastemõisa	86	—	86	—	—	100		
Viljandi	142	—	142	—	—	100		
Villevere	43	—	43	—	—	100		

Piimatalituse nimetus	Kontrolliks esitatud tünni	sellest pallide järgi tünni				Väljav. kõlb- matünnat. alla 10 palli	I sorti %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Tartu-Roela . . .	24	—	24	—	—	—	100	
Torma-Visusi . . .	29	—	29	—	—	—	100	
Ulvi	18	—	18	—	—	—	100	
Vaimastvere . . .	27	—	27	—	—	—	100	
„ -Koiti	33	—	33	—	—	—	100	
Vana-Kuuste . . .	44	—	44	—	—	—	100	
Vara	10	—	5	2	3	—	50,0	seisnud maitse, 2 jagu. ebap. hapu, 3 tn. 12 palli vee % 17,2
Varbevere	58	—	58	—	—	—	100	
Vastse-Kuuste . .	—	—	—	—	—	—	—	
Vidriku	29	—	29	—	—	—	100	
Voldi	18	—	10	8	—	—	55,6	metalli maitse, 8 tn. 11 palli — nõrgalt pas- töriseeritud — siseturgu
Võrumaa	636	—	588	38	5	5	92,5	
Kahkva	21	—	16	5	—	—	76,2	seisnud maitse
Kanepi	56	—	56	—	—	—	100	
Kikaoja	34	—	34	—	—	—	100	
Koiola	5	—	2	3	—	—	40,0	seisnud maitse, 2 tn. 12 palli, vee % 16,1
Krabi	14	—	6	8	—	—	42,9	seisnud maitse, 5 tn. 11 palli, vee % 16,2
Kärgula	16	—	16	—	—	—	100	
Kõlleste-Kioma .	7	—	4	—	—	3	57,1	jooneline, vana m.
Leevaku	17	—	17	—	—	—	100	
Lindora	5	—	2	3	—	—	40,0	seisnud maitse, laht. vesi
Linnamäe	10	—	10	—	—	—	100	
Luutsniku	7	—	3	4	—	—	42,9	2 jagu, seisnud m.
Misso	—	—	—	—	—	—	—	
Mõniste	8	—	4	4	—	—	50,0	seisnud maitse, 4 tn. 11 palli, vee % 16,1
Noorits-Metsküla	9	—	5	4	—	—	55,6	ebap. maitse
Räpina-Linte . . .	88	—	88	—	—	—	100	
„ -Võhandu	36	—	36	—	—	—	100	
Rõuge	9	—	9	—	—	—	100	4 tn. 12 p., vee % 16,3
Sänna	7	—	—	7	—	—	—	2 jagu, seisnud maitse, koll. rasva täpid sees
Sõmerpalu	28	—	28	—	—	—	100	
Tamme	41	—	41	—	—	—	100	
Uue-Antsla	116	—	116	—	—	—	100	
Vaabina	46	—	46	—	—	—	100	5 tn. 12 palli, vee % 16,3
Vastseliina	41	—	41	—	—	—	100	
Veriora	—	—	—	—	—	—	—	
Viitina	3	—	—	—	1	2	—	seisnud maitse, 2 jagu, vana lõhn ja maitse
Väimela	12	—	8	—	4	—	66,7	seisnud lõhn ja maitse
Valgamaa	604	—	588	16	—	—	97,4	
Helme	144	—	144	—	—	—	100	
Jõgeveste	7	—	7	—	—	—	100	

Piimatallituse nimetus	Kontrolliks esitatud tüümi	sellest pallide järgi tüümi				Väljav. kõlb- matu hinnat. alla 10 palli	I sordi %	Täiendavad märkused ja või vead
		I sorti		II sorti				
		13	12-13	11-12	10-11			
Kaagjärve	16	---	10	6	---	62,5	ebap. hapu	
Karula	65	---	65	---	---	100		
Kuigatsi	62	---	62	---	---	100		
Laatre	107	---	97	10	---	90,7	metalline maitse	
Leebiku	50	---	50	---	---	100		
Restu	117	---	117	---	---	100		
Võime	36	---	36	---	---	100		
Petserimaa	---	---	---	---	---	---		
Lugi	---	---	---	---	---	---		
Meremäe	---	---	---	---	---	---		
Jaauuar 1936	10 536	---	10.029	408	60	39	95,2	
„ 1935	10 952,5	---	10.290,5	493	107	53	94,0	

